

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Елла. Нортгемптон, 17 травня 2008 року	8
Солодке блюзнірство. Роман	23
Передмова	24
Убивця. Александрія, листопад 1252 року	26
Частина перша. Земля	31
Те, що тверде, поглинене та непорушне	
Шамс. Шинок поблизу Самарканда, березень 1242 року	33
Елла. Нортгемптон, 18 травня 2008 року	40
Шамс. Шинок поблизу Самарканда, березень 1242 року	44
Елла. Нортгемптон, 19 травня 2008 року	48
Учитель. Багдад, квітень 1242 року	52
Елла. Нортгемптон, 20 травня 2008 року	61
Послушник. Багдад, квітень 1242 року	64
Елла. Нортгемптон, 21 травня 2008 року	70
Учитель. Багдад, 26 січня 1243 року	75
Лист	77
Шамс. Багдад, 18 грудня 1243 року	81
Елла. Нортгемптон, 22 травня 2008 року	87
Лист. Із Багдаду до Кайсері, 29 вересня 1243 року	91
Послушник. Багдад, 29 вересня 1243 року	93
Шамс. Багдад, 30 вересня 1243 року	97
Послушник. Багдад, 30 вересня 1243 року	99
Елла. Нортгемптон, 24 травня 2008 року	102
Частина друга. Вода	107
Те, що рідке, мінливе та непередбачуване	
Румі. Конья, 15 жовтня 1244 року	109
Шамс. Конья, 17 жовтня 1244 року	112
Жебрак Гасан. Конья, 17 жовтня 1244 року	116
Шамс. Конья, 17 жовтня 1244 року	121

Елла. Нортгемптон, 28 травня 2008 року	126
Повія Пустельна Троянда. Конья, 17 жовтня 1244 року	129
Жебрак Гасан. Конья, 17 жовтня 1244 року	137
П'яниця Сулейман. Конья, 17 жовтня 1244 року	141
Елла. Нортгемптон, 31 травня 2008 року	145
Повія Пустельна Троянда. Конья, 17 жовтня 1244 року	148
П'яниця Сулейман. Конья, 17 жовтня 1244 року	153
Елла. Нортгемптон, 3 червня 2008 року.....	159
Елла. Нортгемптон, 5 червня 2008 року.....	161
Частина третя. Вітер	165
Те, що міниться, розвівається та кидає виклик	
Фанатик. Конья, 19 жовтня 1244 року.....	167
Шамс. Конья, 30 жовтня 1244 року	170
Румі. Конья, 31 жовтня 1244 року	172
Елла. Нортгемптон, 8 червня 2008 року.....	177
Аладдін. Конья, 16 грудня 1244 року.....	179
Румі. Конья, 18 грудня 1244 року	183
Керра. Конья, 18 грудня 1244 року.....	185
Кім'я. Конья, 20 грудня 1244 року	187
Елла. Нортгемптон, 9 червня 2008 року.....	193
Керра. Конья, 5 травня 1245 року.....	197
Шамс Тебрізі. Конья, 12 червня 1245 року	199
Елла. Нортгемптон, 12 червня 2008 року	203
Воїн Бейбарс. Конья, 10 липня 1245 року.....	206
Елла. Нортгемптон, 13 червня 2008 року	209
Румі. Конья, 2 серпня 1245 року	210
Кім'я. Конья, 17 серпня 1245 року.....	213
Султан Валад. Конья, 4 вересня 1245 року.....	218
Керра. Конья, 22 жовтня 1245 року.....	223
Румі. Конья, грудень 1245 року	225
Султан Валад. Конья, грудень 1245 року	229
Елла. Нортгемптон, 15 червня 2008 року	232
Повія Пустельна Троянда. Конья, січень 1246 року.....	236

Кім'я. Конья, січень 1246 року	241
Шамс. Конья, січень 1246 року.....	245
Елла. Нортгемптон, 17 червня 2008 року	247
Повія Пустельна Троянда. Конья, лютий 1246 року	251
Елла. Нортгемптон, 19 червня 2008 року	253
Шамс. Конья, лютий 1246 року	256
Частина четверта. Вогонь	259
Те, що шкодить, знищує та спустошує	
П'яниця Сулейман. Конья, лютий 1246 року.....	261
Аладдін. Конья, лютий 1246 року.....	264
Шамс. Конья, лютий 1246 року	267
Елла. Нортгемптон, 24 червня 2008 року	269
Фанатик. Конья, лютий 1246 року.....	273
Студент Гусам. Конья, лютий 1246 року	276
Воїн Бейбарс. Конья, травень 1246 року.....	283
Елла. Нортгемптон, 26 червня 2008 року	285
Керра. Конья, травень 1246 року.....	288
Султан Валад. Конья, червень 1246 року.....	291
П'яниця Сулейман. Конья, червень 1246 року.....	293
Аладдін. Конья, червень 1246 року.....	295
Шамс. Конья, червень 1246 року	299
Елла. Нортгемптон, 29 червня 2008 року	302
Частина п'ята. Порожнеча.....	307
Те, що присутнє через власну відсутність	
Султан Валад. Конья, липень 1246 року	309
Румі. Конья, серпень 1246 року.....	312
Шамс. Дамаск, квітень 1247 року.....	315
Кім'я. Конья, травень 1247 року	318
Керра. Конья, травень 1247 року.....	321
Елла. Бостон, 29 червня 2008 року	324
Шамс. Конья, травень 1247 року	328
Аладдін. Конья, травень 1247 року.....	331

Кім'я. Конья, грудень 1247 року.....	334
Пустельна Троянда. Конья, грудень 1247 року.....	338
Кім'я. Конья, грудень 1247 року.....	341
Елла. Бостон, 3 липня 2008 року.....	345
П'яниця Сулейман. Конья, березень 1248 року.....	352
Убивця. Конья, березень 1248 року.....	355
Елла. Нортгемптон, 12 серпня 2008 року.....	360
Аладдін. Конья, квітень 1248 року.....	361
Султан Валад. Конья, вересень 1248 року.....	363
Румі. Конья, 31 жовтня 1260 року.....	365
Елла. Конья, 7 вересня 2009 року.....	368
Подяка.....	375
Словник.....	376

ЕЛЛА

Нортгемптон, 17 травня 2008 року

Безтурботний пташиний спів лунав під вікном її кухні того свіжого весняного дня. Елла згодом стільки разів відтворювала цю сцену в уяві, що вона почала здаватися не частинкою минулого, а миттю, що досі триває десь у Всесвіті.

Ось вони сидять за столом, за пізнім суботнім сімейним обідом. Її чоловік накладає на тарілку смажені курячі ніжки — свою улюблену страву. Аві грає ножем і виделкою, ніби барабанними паличками, а його сестра-близнючка Орлі намагається порахувати, скільки чого вона може відкусити, щоб не порушити дієту — 650 калорій на день. Джаннетт, першокурсниця розташованого неподалік коледжу «Маунт-Голіок», здавалася повністю заглибленою у власні думки, намазуючи вершковий сир на чергову скибочку хліба.

Іще за столом сиділа тітонька Естер, що привезла їм свій знаменитий мармуровий кекс і залишилася на обід. На Еллу чекало багато роботи, але вона була ще не готова встати з-за столу. Останнім часом спільні сімейні трапези бували не так часто, і вона вбачала в них чудову нагоду для близького спілкування.

— Естер, Елла вам уже повідомила гарну новину? — запитав раптом Девід. — Вона знайшла чудову роботу.

Хоча Елла й здобула освіту за спеціальністю «англійська література» й любила художні книги, та після закінчення коледжу не надто багато працювала в цій галузі. Хіба редагувала невеличкі тексти для жіночих журналів, відвідувала кілька книжкових клубів та іноді писала книжкові огляди для кількох місцевих газет. Ось і все. Колись вона прагнула стати видатним літературним критиком, але потім просто змирилася з фактом, що її життя поте-

кло іншим руслом і вона стала працьовитою домашньою господинею з трьома дітьми та нескінченною хатньою роботою.

Не те щоб вона скаржилася. Мати, дружина, вигульщиця собаки та економка — вона була добряче зайнята. Їй не обов'язково на додаток до всього цього бути ще й годувальницею. Хоча ніхто з подруг-феміністок із коледжу «Сміт» не схвалював її вибір, вона була задоволена життям безробітної мами і вдячна, що вони з чоловіком могли це собі дозволити. До того ж вона не забувала про свою пристрасть до книжок і все ще вважала себе невситимою читачкою.

Кілька років тому все почало змінюватися. Діти подорослішали й дали зрозуміти, що потребують її менше, ніж досі. Усвідомивши, що в неї стало забагато вільного часу, а проводити його нема з ким, Елла почала замислюватися над тим, щоб знайти роботу. Девід її підтримував, але, хоч вони й постійно говорили про це, ті можливості, що траплялися, її не надто цікавили. Коли ж їй таки щось припадало до смаку, потенційні роботодавці завжди шукали когось молодшого або більш досвідченого. Тож, боячись, що їй відмовлятимуть знову й знову, вона просто закрила цю тему.

І все ж у травні 2008 року всі перешкоди, що багато років заважали їй знайти роботу, несподівано зникли. За два тижні до свого сорокового дня народження вона стала співробітницею літературної агенції в Бостоні. Це місце для неї знайшов чоловік за допомогою котрогось зі своїх пацієнтів — або, можливо, котроїсь із коханок.

— Ой, та нічого цікавого, — квапливо пояснила Елла. — Я лише внутрішня рецензентка літературного агента, неповна зайнятість.

Але Девід, схоже, затявся переконати Еллу, що вона недооцінює свою нову роботу.

— Ну ж бо, розкажи їм, що це відома агенція, — закликав він, підштовхуючи її, а коли вона не послухалася, палко сам обстоював власне твердження. — Це престижне місце, Естер. Бачили б ви інших асистентів! Дівчата й хлопці, вчорашні випускники найкращих коледжів. Елла єдина повернулася на роботу після того, як багато років була домашньою господинею. Ну хіба вона не особлива?

Елла замислилася, чи не відчуває глибоко в душі її чоловік провину за те, що перешкоджав її кар'єрі, або за те, що зраджує її, — це були єдині два пояснення його ентузіазму, які спали їй на думку.

Усе ще всміхаючись, Девід завершив:

— Ось що я називаю «хуцпа». Ми всі нею пишаємося.

— Вона — справжня винагорода. І завжди нею була, — сказала тітка Естер таким проникливим голосом, ніби Елла покинула цей стіл і назавжди пішла від них.

Усі вони залюблено подивилися на неї. Навіть Аві не бовкнув нічого цинічного, а Орлі, здавалося, бодай раз замислилася про щось, крім власної зовнішності. Елла намагалася змусити себе насолоджуватися цим моментом доброти, але її охопило надзвичайне виснаження, якого досі не відчувала. Вона потайки молилася, щоб хтось змінив тему.

Напевно, Джаннетт, її старша дочка, почула молитву, бо раптом мовила:

— У мене теж є хороші новини.

Усі обличчя повернулися до неї, сповнені цікавості.

— Ми зі Скоттом вирішили одружитися, — оголосила Джаннетт. — Ой, я знаю, що ви зараз скажете! Що ми ще не закінчили коледж і все таке, але ви маєте зрозуміти, що ми обоє відчуваємося готовими до наступного серйозного кроку.

За столом запала незатишна тиша, і все тепло, що огортало їх хвилину тому, випарувалося. Орлі та Аві байдуже

перезирнулися, а тітка Естер застигла, стискаючи рукою склянку яблучного соку. Девід відклав виделку, ніби в нього зник апетит, і, примружившись, подивився на Джаннетт своїми світло-карими очима з глибокими зморшками в кутках, що з'являються в людей, які часто усміхаються. Однак зараз він не усміхався. Губи зморщилися, ніби щойно ковтнув оцту.

— Ну круто! Я очікувала, що ви за мене порадієте, а натомість отримую отакий холод, — жалібно протягла Джаннетт.

— Ти щойно повідомила, що збираєшся заміж, — зауважив Девід так, ніби Джаннетт сама не знала, що сказала, і їй потрібно про це нагадати.

— Тату, я знаю, що це ніби ранувато, але днями Скотт зробив мені пропозицію, і я вже відповіла «так».

— Але чому? — запитала Елла.

З того, як Джаннетт на неї зиркнула, Елла зрозуміла, що це було зовсім не те питання, на яке очікувала дочка. Краще б її запитали «Коли?» або «Як?». Такі варіанти означали б, що вона може починати обирати весільну сукню. Питання «Чому?» — це була геть інша справа, і застало воно її зненацька.

— Мабуть, тому, що я його люблю, — відповіла Джаннетт трохи поблажливо.

— Люба, я маю на увазі, чому так поспішати? — наполегливо допитувалася Елла. — Ти вагітна, чи що?

Тітка Естер совалася в кріслі, на її застиглому обличчі було добре видно тугу. Вона витягла з кишені таблетку антациду й почала її жувати.

— Я стану дядечком, — гикнув Аві.

Елла взяла Джаннетт за руку і ніжно стисла.

— Ти завжди можеш розповісти нам усю правду. Ти ж це знаєш, так? Ми будемо поряд із тобою, незважаючи ні на що.